

Generalforsamling i SPROGFORENINGEN mandag den 2. Maj 2022

Dejligt igen at se jer til ordinær generalforsamling på det tidspunkt, der passer til Sprogforeningens vedtægter.

Der er nogen som siger: Kun fantasien sætter grænser. - Når jeg tænker tilbage til åbningen af Genforeningsjubilæet den. 10. januar 2020 i København med det festlige arrangement i Det kongelige teater efterfulgt af den smukke gudstjeneste om søndagen i Københavns Domkirke - Var vi klar til jubilæet, og vi markerede den 27. januar i Borgerforeningen i Flensborg, sammen med afdelingen i Sydslesvig, 100 året for Den internationale Kommissions tiltrædelse med sæde i Flensborg.

Afstemningsfesten den 10. februar var fantastisk, en stopfyldt Kongesal skulle virkelig være startskuddet for alle vores planlagte aktiviteter. Det blev en herlig og uforglemmelig aften.

Vores store forsamlingshussatsning HER GÅR GRÆNSEN med 20 forestillinger i 20 sønderjyske forsamlingshuse skulle starte i Kastrup Forsamlingshus den 12. marts. Tilmeldingerne var på plads, bordene dækket, men så kom meldingen den 11. marts. Coronaen har aflyst alt. I Kastrup måtte man i gang med at sætte porcelænet tilbage på hylderne.

Coronaen var en bøvlet tid, men vi er stolte over at det lykkedes os at gennemføre i alt 14 af de planlagte 20 forestillinger HER GÅR GRÆNSEN og ikke mindst at det lykkedes at gennemføre premieren på DE FORBUDTE SANGE med Bodil Jørgensen - godt nok med knap 3 måneders forsinkelse. Det blev ikke på Folkehjem men i Agoraen – hvor Bodil & Co., til glæde for 400 deltagere lavede to forestillinger samme dag. Det var vigtigt at premieren på det som er Sprogforeningens DNA, fandt sted i Aabenraa. I øvrigt lykkedes det at afvikle alle planlagte forestillinger overalt i Danmark – flot.

Det virker heldigvis, som om vi har fået styr på Coronaen, og der er stort set ingen begrænsninger tilbage. - Derfor havde vi heller ikke ventet at vi nu skal opleve krig i Europa. Det føles meget uvirkeligt. Jeg - som tilhører den såkaldt store årgang 1946 - havde indtil for få måneder ikke oplevet krig i Europa og havde heller ikke troet jeg ville kommet til det.

En dag kommer freden til Ukraine, men det bliver først efter store tab på begge sider. Før krigen talte man om et broderfolk mellem Rusland og Ukraine, det tror jeg er borte som dug for solen.

Jeg tænker på I. P. Nielsen, som i 23 år var sønderjysk folketingsmand og i øvrigt også i 16 år medlem af Sprogforeningens bestyrelse. I 1943/44 hvor det begyndte at gå tilbage for den tyske værnemagt, foretog tyskerne mange vilkårlige arrestationer her i grænselandet. Flere af de arresterede hænger på væggen i Billedsalen – forstander Hans Lund, lærer Peter Marcussen, redaktør A. Svensson (1943) i (1944) politiadjutant Kresten Refslund Thomsen og hans svoger Bjørn Hanssen søn af H. P. Hanssen.

Når den slags overgreb skete, rykkede IP altid ud. Han kontaktede straks ledende medlemmer fra det tyske mindretal og og måske vigtigst tyskernes Rigsbefuldmægtigede i Danmark, Dr. Werner Best med ordene *“Tænk jer dog om før i arresterer uskyldige folk, en dag er krigen slut og vi skal igen i grænselandet, leve side om side danske som tyske, vi skal være gode naboer. Det bliver en*

meget svær opgave, når den ene part har været udsat for urimelige overgreb.” Hans aktion bar begge gange frugt og de arresterede blev frigivet og kunne vende hjem til familien. –

De overgreb som i dag sker mod den ukrainske befolkning, det umuliggør et fælles samliv og godt naboskab, nogensinde.

OVERSÆTTELSER AF TYSKE PRÆDIKENER

Sprogforeningen blander sig mindst mulig i Christiansborg-politik, men 2021 blev en undtagelse. Inden sin afgang havde kirkeminister Joy Mogensen fremsat et lovforslag som ville indebære, at alle prædikener fremført på et udenlandsk sprog skulle oversættes til dansk.

Hvis forslaget blev ophøjet til lov ville det betyde, at det tyske mindretals prædikener skulle oversættes til dansk. Vi var i bestyrelsen enige om at det ville være totalt urimeligt. Vi skrev til Kirkeministeren og gjorde opmærksom på, at det både var urimeligt og i strid med København-Bonn erklæringen af 1955, som bl.a. siger at ”personer som tilhører det tyske mindretal og deres organisationer, ikke må hindres i, i tale eller i skrift, at benytte det sprog de, foretrækker.”

Meldingen fra Christiansborg er, at lovforslaget endnu ikke er gennemført og hvis det bliver det, så bliver det uden obstruktionen over for det tyske mindretal i Sønderjylland.

SAMARBEJDE

Som I ved er Afstemningsfesten et samarbejde mellem 6 nationale foreninger, dette samarbejde har fungeret perfekt i mange år og det har udviklet sig.

Så sent som i onsdags (27. april) havde Foreningen Norden og Grænseforeningens afdelinger i Aabenraa, Frederiksklubben og SPROGFORENINGEN et udsolgt arrangement her på Folkehjem med Lykke Friis. Et fremragende foredrag, som også kom rundt i mange af de aktuelle og forfærdelige hændelser. Det er ikke sidste gang denne gruppe går sammen om et aktuelt foredrag.

Herudover vil jeg også nævne foredragssamarbejdet medlem bibliotekerne i Tønder, Aabenraa, Haderslev og Sønderborg, de lokale afdelinger af Grænseforeningen og Foreningen Norden og naturligvis SPROGFORENINGEN. Med disse foredrag sørger vi for at decentralisere vores foredragsaktiviteter. Alle 4 foredrag til efteråret er næsten på plads til perioden sept. - okt., og vil fremgår af vores hjemmeside.

Den 4. oktober gennemfører vi igen vores egen foredragseftermiddag her på Folkehjem. Vi starter kl. 13,30 med foredraget TRO, HÅB og KÆRLIGHED ved forstander Helle Skaarup, Løgumkloster Refugium efter kaffen og brødtorten kommer forfatter Karsten Skov, Sønderborg og foredrager med udgangspunkt i hans bog UNDER SAMME MÅNE. Jeg tror godt jeg tør love, det bliver en spændende eftermiddag i Kongesalen.

SPROGFORENINGENS SPROG- OG KULTURPRIS

I november forventer vi at uddele Sprogforeningens Sprog- og Kulturpris 2022. Bestyrelsen skal på sit møde den 18. maj drøfte emnerne.

Sidste år gik prisen som bekendt til forfatter og instruktør Kaj Nissen, Sønderhav. Årtiers indsats for kulturen i Sønderjylland og naturligvis også Kaj Nissens indsats som forfatter til genfortællingen af H. P. Hanssens store tale fra balkonen på Folkehjem den 17. november 1918 og manuskriptet til teaterforestillingen HER GÅR GRÆNSEN gjorde det let for bestyrelsen at træffe beslutningen for 2021. Nu venter vi til november med at se hvem der er prisvinder 2022.

Sange, foredrag og bøger har nu i 142 år været Sprogforeningens prioriterede aktiviteter med henblik på opfyldelse af vores målsætning: *at styrke det danske sprog og den danske kultur*. Siden 2008 har vi udgivet 11 bøger, et lydbånd + vores specielle sangbog fra 2020 med de forbudte sange.

At udgive en bog er ikke blot et knips med fingrene. Først arbejder forfatteren i lang tid med manuskriptet. Herefter går vores Lay-out ekspert i gang og samtidig arbejder bestyrelsen med at finde virksomheder og fonde, som har lyst til at støtte udgivelsen.

Især for perioden 2018-2020 hvor flere af de nævnte udgivelser fandt sted, finder jeg anledning til at takke de mange sponsorer, som har medvirket til at et bogprojekt kunne gennemføres. I dette øjeblik har vi ikke et nyt bogprojekt på bedding, det skal nok komme og vi er altid åbne for en drøftelse af ideer til en ny bog.

Som I kan se af regnskabet er bogsalget gået flot såvel i 2020 som i 2021. Bogsalget er en vigtig brik i Sprogforeningens drift. Lørdag den 30. april deltog vi med en stand på en fyldt Sønderjyllands Bogmesse i Multikulturhuset i Sønderborg. Her fik vi præsenteret og solgt et fint udvalg af vores bøger.

MEDLEMSTAL

Sprogforeningens medlemstal har i mange år været meget konstant på godt og vel 1.600 medlemmer. Vi ved godt at medlemmernes alderssammensætning betyder at der hvert år er omkring 50, der falder bort. Derfor er vi utroligt glade for at vi hele tiden får nye medlemmer, det betyder at medlemstallet ikke falder. Der er lighedstegn mellem tilbud til vores medlemmer og tilgang af nye medlemmer. Vi så det i særdeleshed i forbindelse med vores store foredragsdag i oktober sidste år, hvor vi på samme dag præsenterede 4 foredragsholdere i en fyldt Kongesal, det gav en fin medlemstilgang. Så mon ikke, selvom vi nøjes med 2 foredragsholdere om eftermiddagen den 4. oktober 2022, så kommer der givet nye medlemmer.

REGNSKAB

Når kasserer Gunnar Vind senere aflægger regnskab vil han nok nævne at Sprogforeningen også har en konto i Union Bank i Flensborg. Det er nu mest teknik, idet indestående reelt tilhører Sprogforeningens Afdeling i Sydslesvig, men da denne afdeling ikke er registreret som en tysk forening, skal afdelingens indestående i Union Bank fremgå af Sprogforeningens regnskab.

ANDRE BESTYRELSER

SPROGFORENINGEN er repræsenteret i flere bestyrelser, i dag vil jeg nøjes med at nævne en DSI FOLKEHJEM. Siden slutningen af 1960'erne da SPROGFORENINGEN overdrog Folkehjem til den selvejende institution, har vi ud over vores 2 lokaler også haft 2 bestyrelsesmedlemmer i Folkehjem, den ene skal være formanden og den anden er vores kasserer Gunnar Vind. Vi har

begge været med i over 10 år. Folkehjem som er sønderjydernes forsamlingshus, er et fantastisk sted, det er stort og økonomien har indtil for et par år siden været Folkehjems største udfordring.

Nu går det bedre - meget bedre - udlejning af lokaler til eksempelvis SOSU-skolen, - men ikke mindst Folkehjems forpagterpar Anette og Frank Carstensen har givet det hele et boost, som kan mærkes. Tak til Anette og Frank for et super samarbejde.

Nu bruger vi ikke mere 90% af bestyrelsesmøderne på økonomisk udfordringer, men også på den fremadrettede udvikling af stedet. Genforeningsparken som ejes af Aabenraa Kommune blev indviet i 2020, er også et aktiv for Folkehjem som virkeligt vil noget.

Jeg skal til at slutte - kaffen og brødtorten venter udenfor - jeg vil sige tak til alle medlemmer for jeres engagement, tak til vores kontaktpersoner for jeres opbakning og deltagelse og sidst men ikke mindst en stor tak til bestyrelsen for jeres indsats med gennemførelsen af vores arrangementer.

Tak for ordet.

2. maj 2022 – Frode Sørensen